

INFOBROCHURE

VOOR KANDIDAAT-GODSDIENSTLERAREN
IN HET GEWOON EN BUITENGEWOON SECUNDAIR
ONDERWIJS

Een godsdienstleraar heeft een boeiende en uitdagende job. Midden de plurale wereld gaat elke leraar met jongeren in gesprek over geloof en leven. Samen zoeken zij naar zin en perspectief. In deze dialoog brengt elke leraar de rijkdom van de Bijbels-christelijke traditie binnen.

Lieve Van Daele
bisschoppelijk gedelegeerde
voor onderwijs

Veronique Malfrere
Gertjan Monteyne
inspecteurs-adviseurs
r.-k. godsdienst secundair
onderwijs

Website inspectie-begeleiding
r.-k. godsdienst:
<https://www.kerknet.be/vicariaat-onderwijs-bisdom-gent-vzw/informatie/inspectie-begeleiding-r-k-godsdienst-secundair>

1. INSPECTIE EN BEGELEIDING

Het vak godsdienst is wettelijk georganiseerd via het decreet 'inspectie en begeleiding van de levensbeschouwelijke vakken' (1 december 1993). Enkel voor deze vakken werd geen opsplitsing gemaakt tussen inspectie en begeleiding. Vandaar de functie inspecteur-adviseur, die zowel instaat voor de controle op de organisatie en de kwaliteit van het vak, als voor de begeleiding en ondersteuning van de godsdienstleraren. In het bisdom Gent zijn er twee inspecteurs-adviseurs voor het gewoon en buitengewoon secundair onderwijs:

Veronique MALFRERE
Beekstraatdries 52
9030 Mariakerke
0475 49 28 59
veronique.malfrere@rkg.vlaanderen

Gewoon secundair katholiek onderwijs – buitengewoon secundair onderwijs in de volgende scholengemeenschappen:

- Archipel
- Beveren-Bazel
- De Bron (Gent-Zuid)
- Denderland
- Emmaüs
- Geraardsbergen
- Salem (Aalst-Erpe-Mere)
- Scholen aan de Durme
- Sint-Nicolaas
- Vlaamse Ardennen
- Wetteren-Lede

Officieel gewoon en buitengewoon secundair onderwijs (gemeentelijk -, provinciaal -, gemeenschaps – en vrij niet-confessioneel):

scholen van de scholengroep 17 van Waasland
scholen van scholengroep 18 in Wetteren-Lokeren-Moerbeke + Dendermonde-Hamme
scholen van scholengroep 19 in Aalst, Denderleeuw en Ninove (stedelijke kunstacademie Aalst inbegrepen)
scholen in scholengroep 20 in Geraardsbergen, Brakel, Herzele, Zottegem
Oudenaarde-Ronse (scholengroep 21)
Blijdorp Buggenhout, Spectrum Buggenhout, GTI-Beveren

Gertjan MONTEYNE
Akkerstraat 53
8310 Sint-Kruis
0472 21 10 14
gertjan.monteyne@rkg.vlaanderen

Gewoon secundair katholiek onderwijs – buitengewoon secundair onderwijs in de volgende scholengemeenschappen:

- Edith Stein (Gent-centrum)
- Ideaal
- KOM
- Stroming (Gent-Noord)

Officieel gewoon en buitengewoon secundair onderwijs (gemeentelijk -, provinciaal -, gemeenschaps – en vrij niet-confessioneel):

Gentse scholengemeenschappen (scholengroep 22 + Stedelijk onderwijs Artevelde)
scholen in het Meetjesland (scholengroep 23: Eeklo, Maldegem, Zelzate)
scholen in Aalter-Deinze (scholengroep 24)
Wagenschot-Eke, Egmont en Hoorn Gavere

2. MANDATERING, SOLLICITEREN, VOORDRACHT EN AANSTELLING

Na voordracht van de bevoegde instantie van de betrokken godsdienst gebeurt de aanstelling en benoeming van godsdienstleraren door de inrichtende macht van de school (Decreten rechtspositie, 1991). De bevoegde instantie van de rooms-katholieke godsdienst is de plaatselijke bisschop.

PRAKTISCH VERLOOP

1. Je neemt contact op met de inspectie-begeleiding r.-k. godsdienst via <https://www.kerknet.be/vicariaat-onderwijs-bisdom-gent-vzw/informatie/inspectie-begeleiding-r-k-godsdienst-secundair> voor een uitnodiging voor een gesprek. Je brengt jouw CV mee naar het gesprek. In het gesprek krijg je informatie over de sollicitatieprocedure, de perspectieven van het vak, jouw rol als godsdienstleraar en de ondersteuning. Informatie over solliciteren in andere bisdommen, vind je ook op de website van de Erkende Instantie r.-k. godsdienst: www.kuleuven.be/thomas/page/erkende-instantie/. Je vindt er ook de namen en adressen van de inspecteurs-adviseurs.
2. Na het gesprek registreer je je op www.rkg.vlaanderen. Vervolgens vraag je jouw mandaat aan. Je verklaart daarin dat je door het sacrament van het doopsel tot de rooms-katholieke kerk behoort en je engageert je om het leerplan te volgen en zijn doelen zo goed mogelijk te realiseren.
3. Ondertussen solliciteer je in het katholiek onderwijs in de school zelf. Voor een opdracht in het gemeenschapsonderwijs solliciteer je niet enkel in de school zelf, maar ook op de website van het gemeenschapsonderwijs, en dit voor 15 juni – zie www.g-o.be/jobs/ voor de procedure.
4. Ter informatie voor godsdienstleraren in congregatieve scholen: volgende congregaties verkregen van de bisschoppen het recht om zelf godsdienstleraren voor te dragen: Salesianen van Don Bosco, Broeders van Liefde, Jezuiten. Voor godsdienstleraren die les geven in scholen die verbonden zijn met deze congregaties wordt de voordracht gegeven door de provinciaal van de congregatie in naam van de bisschop. Deze congregatieve scholen hebben eigen begeleiding voor het vak godsdienst.
5. Wanneer er een concrete opdracht beschikbaar is, kan de bevoegde kerkelijke overheid je voordragen voor deze opdracht. Het schoolbestuur of de directie van de school stelt aan.
6. Je houdt de inspectie-begeleiding op de hoogte van wijzigingen in je opdracht.

3. FUNCTIEBESCHRIJVING

Vanaf 1 september 2004 krijgt elke leraar die voor meer dan 104 dagen wordt aangesteld in het gewoon of buitengewoon secundair onderwijs, een functiebeschrijving. Dit gebeurt in uitvoering van het decreet secundair onderwijs van 14 juli 1998. Deze functiebeschrijving bevat de taken en schoolgebonden opdrachten van het personeelslid, de doelstellingen die specifiek zijn voor de school en de rechten en plichten op het vlak van vorming en nascholing. Ze vormt de basis voor functionerings- en (vanaf september 2006) evaluatiegesprekken.

Omwille van het specifieke statuut van de godsdienstleraar (zie 2), heeft de erkende instantie rooms-katholieke godsdienst een aanvullend onderdeel voor de functiebeschrijving voor de godsdienstleraar opgesteld. De teksten hiervan vind je op de Thomaswebsite, Erkende Instantie bij het onderdeel documenten: <https://www.kuleuven.be/thomas/page/erkende-instantie/#documenten>.

Goed om te weten: als godsdienstleerkracht ontvang je de functiebeschrijving van de school voor leerkracht 'algemeen vak' en het 'aanvullend onderdeel r.-k. godsdienst'.

4. LEERPLAN

LEERPLAN SO	Het geactualiseerde leerplan godsdienst so gaat zijn tweede jaar van implementatie in. Vanaf het schooljaar '21-'22 dient het geactualiseerde leerplan in alle jaren volledig geïmplementeerd te worden. Link: https://www.kuleuven.be/thomas/page/leerplan-secundair/
LEERPLAN OKAN	Link: https://www.kuleuven.be/thomas/page/rooms-katholieke-godsdienst-in-de-onthaalklas-voor-anderstalige-nieuwkomers/
LEERPLAN HBO5	Link: https://www.kuleuven.be/thomas/uploads/file/idkg/hbo5_verpleegkunde_en_ingredienten_rkg_-_document_20120907.pdf
LEERPLAN OV1	Link: https://www.kuleuven.be/thomas/page/buitengewoon-secundair-onderwijs-leerplan/
LEERPLAN OV2-3	Link: https://www.kuleuven.be/thomas/page/buitengewoon-secundair-onderwijs-leerplan/ . Er wordt gewerkt aan een actualisatie van dit leerplan.
Link leerplannenpagina Thomaswebsite: https://www.kuleuven.be/thomas/page/leerplannen/	

Basisdoelstelling van de leerplannen is jongeren op weg zetten om te bouwen aan hun eigen levensbeschouwelijke identiteit: “De kern van het godsdienstonderwijs is dat jongeren de wereld om zich heen en zichzelf als onderdeel van die wereld, zin en betekenis geven in confrontatie met de christelijke godsdienst en cultuur en in communicatie met anderen”

Deze basisdoelstelling vertaalt zich in volgende grondopties:

- (1) Het leerplan is gericht op een plurale context: jongeren worden geconfronteerd met een veelheid van levensbeschouwelijke visies.
- (2) Vertrekpunt is de belevingswereld van de jongere. De eerbied voor de persoon van de leerling staat centraal.
- (3) De eigenheid van het godsdienstonderwijs bestaat erin dat jongeren toegerust worden om te komen tot eigen keuzes op het vlak van geloof en leven via een “gedegen kennismaking met de rijkdom van het christelijke geloof”. Leerlingen leren kritisch nadenken over de eigenheid en originaliteit van deze traditie. Dat gebeurt van meet af aan in dialoog met andere godsdiensten en levensbeschouwingen.
- (4) Het godsdienstonderwijs wil een communicatief proces op gang brengen: “In dit proces ontwikkelt zich het gesprek tussen het eigene van het christendom en van andere levensbeschouwelijke tradities, het gelovig engagement van de leraar en de ervaringswereld van de leerlingen.” (Visietekst)
- (5) De leerplannen zijn opgevat als raamplannen. Niet alles is minutieus vastgelegd. Ze bieden ruimte voor de actualiteit van het klasgebeuren en van de samenleving.

In het vak godsdienst is er een sleutelrol weggelegd voor de leraar. Hij/zij is tegelijkertijd getuige, specialist of vakdeskundige en moderator van het communicatief proces. Het leerplan noemt dat de “G.S.M.-functie van de godsdienstleraar”. Authenticiteit en geloofwaardigheid zijn daarbij – zoals in elke pedagogische relatie – sleutelwoorden.

Onderdeel van de realisatie van het leerplan zijn:

Interlevensbeschouwelijke
competenties voor dialoog
en samenleven

Link website overheid ILC (info voor leraren):
<https://www.onderwijsinspectie.be/nl/voor-leerkrachten>

5. DOCUMENTEN VAN DE LERAAR

Godsdienstleraren leggen bij een klasbezoek hun lesvoorbereidingen, agenda, jaar-/vorderingsplan en evaluatieopdrachten voor aan de inspecteur-adviseur.

Lesvoorbereiding	<p>Lesvoorbereidingen maak je voor je eigen lespraktijk en niet ten behoeve van de inspecteur-adviseur of de directie. Je bent nu niet meer in een opleidingsfase. Een lesvoorbereiding moet dus functioneel zijn.</p> <p>Essentiële elementen zijn :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Situering van je les (of lessenreeks) in het leerplan: Welke terrein- of ontwikkelingsdoelen komen aan bod? Welke leerplaningrediënten? - Welke aanknopingspunten heeft je les(senreeks) bij de belevingswereld van je leerlingen? (Verkenning van de beginsituatie: 'levensbeschouwelijke aanknopingspunten'). - Omschrijving van de concrete doelen van je les(senreeks). - Je werkwijze uitschrijven (gehanteerde werkvormen, gebruikte impulsen, voorziene timing, bordschema...) - Welke inhoudelijke achtergrondinformatie heb je gebruikt? - Op welke wijze kan je evalueren of je doelen bereikt zijn? - Het is nuttig om ruimte te voorzien om ook je eigen evaluatie te noteren: Wat liep goed? Wat moet ik in de toekomst veranderen?
Agenda(tool)	<p>In je agenda(tool) noteer je per klas de lesonderwerpen, zoals ze genoteerd worden in de agenda van de leerlingen. Doorgaans volg je daarvoor de instructies van de school.</p>
Jaar- en vorderingsplan	<p>Een jaarplan is eveneens een persoonlijk werkinstrument. Een goede timing voorkomt verrassingen. Een jaarplan is tevens een vorderingsplan. Leerlingen sturen mee het leerproces. Niet alles ligt op voorhand vast. Het leerplan is een raamplan dat ruimte voorziet voor actualiteit. Een jaarplan hoort dus voortdurend bewerkt te worden. Digitale tools zoals LLinkid, Thomas ... kunnen daarbij een hulpmiddel zijn om het overzicht te bewaren.</p>
Evaluatie	<p>Elk vak heeft zijn eigen leerplan. Dit bepaalt wat wordt geëvalueerd. In het leerplan r.-k. godsdienst hebben we de levensbeschouwelijke groei van de leerling voor ogen. De terreindoelen, die gerealiseerd worden met de ingrediënten van de drie perspectieven, zijn voorwerp van evalueren.</p> <p>Het vak r.-k. godsdienst wordt gegeven binnen een evaluatiecultuur, eigen aan de school. Daarom houden vakgroepen en leraren met beide factoren rekening. Vanuit de inspectie-begeleiding wordt geen uniform evaluatiesysteem opgelegd.</p>

6. DIDACTISCHE ONDERSTEUNING

6.1 Thomas

Een belangrijk en onmisbaar instrument voor het godsdienstonderricht is de website van Thomas: <https://www.kuleuven.be/thomas/page/>. Thomas (Theologie, Onderwijs en Multimedia: Actieve Samenwerking) wil in de geest van de leerplannen r.-k. godsdienst een werkbaar, praktisch en interactief platform ontwikkelen dat dienstbaar kan zijn voor alle

godsdienstleraren.

Drie concepten staan centraal: informatie uitwisselen, communicatie bevorderen en vorming van leraren permanent ondersteunen.

6.2 Handboeken

Linken uitgeverijen in alfabetische volgorde:

	https://www.averbode.be/so_godsdienst
	https://www.pelckmans.be/onderwijsniveaus/secundair-onderwijs/godsdienst.html
	https://www.vanin.be/nl/secundair-onderwijs/godsdienst

6.3 Documentatiecentra

Algemeen overzicht: <https://www.kuleuven.be/thomas/page/documentatiecentra/>

Catechetisch documentatiecentrum, Biezekapelstraat 2, 9000 Gent. Contactpersoon: Dirk Goossens 09 235 78 45 of dirk.goossens@kerknet.be

Obed, Canadalaan 113, 2030 Antwerpen. Contactgegevens: <http://www.obed.be> en 03 543 97 16.

7. INFORMATIE EN CONTACT

Erkende Instantie
r.-k. godsdienst

Maandelijks verschijnen er Regionale Mededelingen voor de leraren in het katholiek onderwijs en Nieuwsbrieven voor de leraren in het officieel onderwijs. Ze worden gemaïld naar alle leraren r.-k. godsdienst.

De webpagina van de Erkende Instantie op Thomas is opgezet als ondersteuning van de godsdienstleraren en de inspectie-begeleiding. Je vindt hier ondermeer informatie over de wetgeving en documenten die ontwikkeld worden door de Interdiocesane Raad van de Inspecteurs Godsdienst Secundair Onderwijs (IRIGSO). Link:
<https://www.kuleuven.be/thomas/page/erkende-instantie/>

Ook de website van de inspectie levensbeschouwelijke vakken biedt belangrijke informatie:
<http://www.ond.vlaanderen.be/inspectie/lbv/default.htm>

8. NASCHOLING

De uitdagingen waarmee je als godsdienstleraar geconfronteerd wordt, zijn talrijk. Om de kwaliteit van je lesgeven te ondersteunen, is het belangrijk dat je je voortdurend bijschoolt. In de nieuwsbrief en regionale mededelingen verschijnt geregeld actuele en relevante informatie over interessante nascholingen op het gebied van het vakinhoudelijke, -didactische en -pedagogische. Ook de inspectie-begeleiding organiseert per bisdom studiedagen en ondersteuningsmomenten.

Tweejaarlijks wordt er een 'dag van de godsdienstleraar' ingericht voor alle netten. Jaarlijks worden supra-regionale bijeenkomsten voor leraren uit het officieel onderwijs georganiseerd. Daarnaast zijn er ook ondersteuningsbijeenkomsten voor leraren uit het buso voorzien.

Een theologische vorming kun je aan het bisdom volgen in het Hoger Diocesaan Godsdienstinstituut (HDGI): <https://www.kerknet.be/organisatie/hoger-diocesaan-godsdienstinstituut>

9. CONTACT

Wie een persoonlijk gesprek wenst, neemt contact op met:
Veronique Malfrere - veronique.malfrere@rkg.vlaanderen - 0475 49 28 59
Gertjan Monteyne - gertjan.monteyne@rkg.vlaanderen - 0472 2110 14